

Kadeversterking Giessen-Noordeloos

Natuurtoets in het kader van de Flora- en faunawet,
Natuurbeschermingswet 1998 en Natuurnetwerk Zuid-Holland

Kadeversterking Giessen-Noordeloos

Natuurtoets

BWZ 068-16

Culemborg, 1 november 2016

Titel : Kadeversterking Giessen-Noordeloos
Ondertitel : Natuurtoets
Document nr., versie : 068-16 I.I.2, versie I.0
Datum uitgave : 1 november 2016
Aantal pagina's exclusief bijlage: 14
Naam en adres opdrachtgever: Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel

Samenstelling : ing. H. (Harry) Zwart MSc. (projectleider)
ir. S. (Saskia) Muilwijk (adviseur)

Akkoord voor uitgave: : H. Zwart

Paraaf :

© BWZ Ingenieurs bv

Niets uit deze rapportage mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van BWZ Ingenieurs bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enige andere werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Tiel onder nr. 30232690

Varkensmarkt 9
Postbus 183
4100 AD Culemborg
T: 0345 523 130
www.bwz-ingenieurs.nl

Inhoud

1	Inleiding	7
2	Producteisen vanuit Programma van Eisen	9
3	Natuurtoets	10
4	Conclusies en effectbeoordeling	11

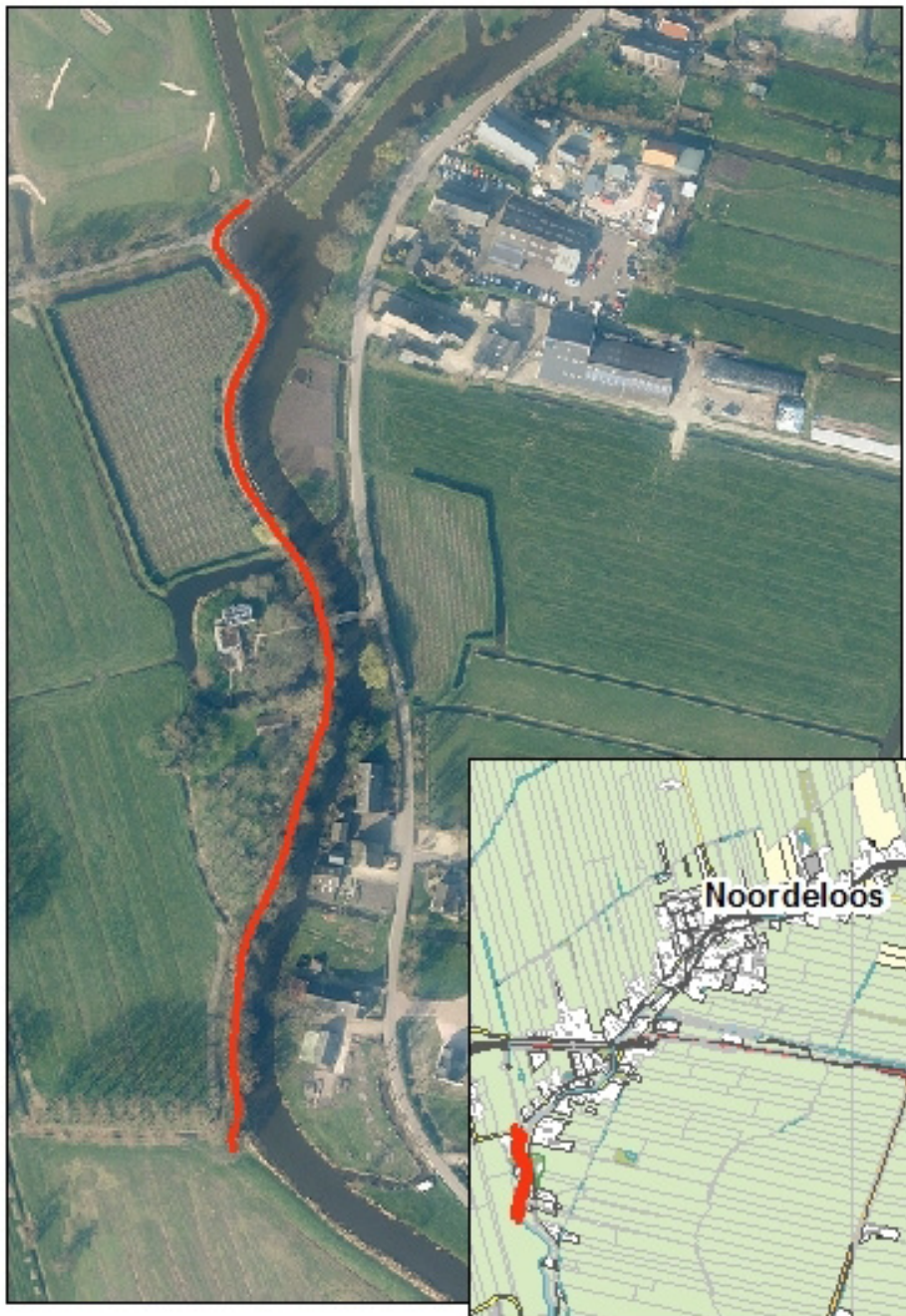
Bijlage I	Natuurtoets in het kader van de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Natuurnetwerk Zuid-Holland, Ecoresult, 31 oktober 2016	
-----------	--	--

I Inleiding

Een deel van de kade langs de rivier de Giessen bij Noordeloos voldoet niet meer aan de normen van Waterschap Rivierenland. Het waterschap gaat de kade daarom versterken.

Situatie

Het kadegebied, 500 meter kade langs de westkant van de Giessen bij Noordeloos, is niet stabiel of niet hoog genoeg meer. Daarnaast staan langs dit traject bomen die erg groot zijn geworden of zelfs scheef staan. Een aantal betonnen keerwanden brokkelt af. Kadeversterkingen zijn nodig om een risico op kadedoorbraak of kadeoverstroming te voorkomen. Deze kunnen grote wateroverlast en economische schade in de omgeving veroorzaken.

Waar

Het kadegebied betreft 250 meter onverharde kade links van de Slotbrug (privé-eigendom) en 250 meter kade rechts van de Slotbrug, langs het Laantje (eigendom waterschap).

Groter gebied

De kadeversterking maakt deel uit van het Integraal Verbeterprogramma Alblasserwaard en Vijfheerenlanden. Dat is een lange termijnprogramma om uiterlijk in 2030 de waterveiligheid en afvoer van water in het gehele gebied te verbeteren. De meest urgente delen, waaronder de kade bij Noordeloos, pakt het waterschap als eerste aan.

Vooronderzoeken

In de periode augustus 2016 tot begin 2017 doen Adviesbureau IV-Water en BWZ Ingenieurs in opdracht van het waterschap vooronderzoeken. De onderzoeken richten zich onder andere op technische uitwerkingen, cultuurhistorie, natuurwaarden, milieu en mobiliteit. De onderzoeken vormen basisinformatie voor de door IV-Water uit te werken oplossingsvoorstellen voor de kadeversterking.

Om onder andere het risico op het aantreffen van beschermde soorten voorafgaande aan de kadeversterking in te kunnen schatten, is het gespecialiseerde bedrijf Ecoresult door ons gevraagd een natuurtoets uit te voeren. Het doel van de natuurtoets is het uitvoeren van onderzoek naar aanwezige planten- en diersoorten en beschermde gebieden, advies over mitigatie en compensatie en de vervolgpcedure. Door veldonderzoek wordt nader inzicht verkregen in de aanwezige ecotopen binnen het projectgebied.

In dit rapport benoemen wij de producteisen die aan dit onderzoek zijn gesteld en zijn de conclusies en effectbeoordeling uit het vooronderzoek opgenomen. De natuurtoets is bijgevoegd in bijlage I.

2 Producteisen vanuit Programma van Eisen

In het Programma van Eisen Ingenieursdiensten Regionale kadeversterking Giessen-Noordeloos van Waterschap Rivierenland zijn de volgende producteisen gesteld aan de natuurtoets.

Eis ID	Eis
I.1.2-A	Er dient een inschatting te worden gemaakt van de functie van het plangebied voor beschermde soorten en de effecten daarop door uitvoering van de kadeversterking.
I.1.2-B	Op basis van bureau en veldonderzoek dient een inschatting te worden gemaakt van de functie van het plangebied voor beschermde soorten en de effecten daarop door uitvoering van de kadeversterking.
I.1.2-C	De resultaten dienen te worden vastgelegd in een rapport volgens de stappen beschreven in de Richtlijn implementatie Gedragscode Flora- en Faunawet voor waterschappen bijgevoegd als bijlage I 3. In de rapportage dient in ieder geval te zijn opgenomen: <ul style="list-style-type: none"> - Locatie beschrijving, inclusief kaart; - Omschrijving ruimtelijke ingreep; - Welke beschermde soorten komen in het gebied voor (en welke niet, soortgroepen "wegschrijven"); - Verspreiding van de beschermde soorten ter plaatse; - Wat is het leefgebied van de beschermde soorten en hoe wordt dit gebruikt; - Vaststellen of het nodig is om voor de werkzaamheden een ontheffing van de Flora- en Faunawet aan te vragen. - Advies betreft mitigatie; - Advies betreft compensatie; - Advies betreft Juridische vervolprocedures: (veld)onderzoek/ontheffing/vergunning; - Een uitspraak betreft behoud van wettelijke geldigheid van onderzoeksrapport in relatie tot de mijlpalen die voor deze opdracht zijn gesteld. Het geven van aanbevelingen over maatregelen vanuit de algemene zorgplicht en schade beperkende maatregelen om eventuele negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen
I.1.2-D	Het onderzoeksgebied dient middels een veldonderzoek nader te worden onderzocht. Het veldonderzoek is mede bedoeld om inzicht te krijgen in de aanwezige ecotopen ter plaatse. Tijdens het terreinbezoek dient gericht gezocht te worden naar alle relevante (beschermde) soorten.
	Formulering effectcriteria per thema t.b.v. latere selectie kansrijke oplossingsrichtingen en MER.

De bovenstaande eisen zijn leidend geweest voor het vooronderzoek. De verificatie van de gestelde eisen is opgenomen in een separaat toetsingsdocument.

3 Natuurtoets

De natuurtoets van Ecoresult is bijgevoegd in bijlage I.

4 Conclusies en effectbeoordeling

4.1 Conclusies

Deze natuurtoets – met een geldigheid van 3 jaar - is geschreven op basis van de huidige wet- en regelgeving. Per 1 januari 2017 zal de nieuwe Wet Natuurbescherming in werking treden, deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De implicaties van deze wijziging zijn op dit moment nog niet volledig duidelijk. Voor enkele onderdelen binnen deze natuurtoets is de verwachting met betrekking tot de wijzigingen vanaf 1 januari 2017 toegevoegd. Dit betreft echter voorlopige resultaten en hier kunnen geen rechten aan worden verleend. Zodoende wordt aanbevolen om per 1 januari 2017 na te gaan of deze wetswijziging gevolgen heeft voor uw project. De conclusies zijn:

- Het plangebied is niet gelegen in een Natura 2000-gebied of Beschermd Natuurmonument. Negatieve effecten zijn op voorhand uitgesloten, de werkzaamheden vinden plaats buiten de invloedssfeer van deze gebieden.
- Het plangebied is niet gelegen in het Natuurnetwerk Nederland. Negatieve effecten zijn op voorhand uitgesloten.
- Het plangebied is niet gelegen in Belangrijk Weidevogelgebied. De werkzaamheden vinden ruimschoots buiten de verstoringafstand van weidevogels plaats. Negatieve effecten op belangrijk Weidevogelgebied zijn uitgesloten.
- Het plangebied is ongeschikt voor beschermde vaatplanten van Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet. Aanvullend onderzoek is niet nodig. Het aanvragen van een ontheffing Flora- en faunawet is niet nodig.
- Het plangebied is geschikt voor Tabel 1 soorten vaatplanten, te weten zwanenbloem en gewone dotterbloem. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient in de periode juni- augustus het plangebied eenmalig onderzocht te worden op het voorkomen van deze beschermde soorten. Indien aanwezig dienen de groeiplaatsen door een deskundig ecooloog verplaatst te worden naar geschikt habitat buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- Op voorhand zijn negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van boom-bewonende en gebouw-bewonende vleermuizen en/of essentieel functioneel leefgebied van vleermuizen niet uitgesloten. Aanvullend onderzoek is nodig om de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en/of essentieel functioneel leefgebied te bepalen. Indien vaste rust- en verblijfplaatsen en/of essentieel functioneel leefgebied aanwezig zijn en negatieve effecten niet zijn te voorkomen dient ontheffing aangevraagd te worden voordat gestart wordt met versturende werkzaamheden (kappen bomen).
- Het plangebied is ongeschikt voor verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van beschermde grondgebonden zoogdieren van tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet. Aanvullend onderzoek is niet nodig. Er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.
- Op voorhand zijn enkele Flora- en faunawet tabel 1-soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën in het plangebied niet uit te sluiten. Voor tabel 1 soorten geldt altijd de algemene zorgplicht. Voorkom in dit geval zo veel mogelijk dat schade optreedt aan beschermde dieren (bv. door het dier in de periode van de werkzaamheden de ruimte te geven om zich te verplaatsen tot buiten de werklocatie).
- In het plangebied is kleine modderkruiper aangetroffen. Negatieve effecten op de staat van instandhouding van de kleine modderkruiper is op voorhand uitgesloten. Gewerkt dient te worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode Flora- en fauna (Bijv. de Gedragscode Flora- en fauna van de Uni van Waterschappen).
- Het plangebied is geschikt voor paling. Negatieve effecten op de staat van instandhouding van de paling is op voorhand uitgesloten. Gewerkt dient te worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode Flora- en fauna (Bijv. de Gedragscode Flora- en fauna van de Unie van Waterschappen).

- Het plangebied is potentieel geschikt voor bittervoorn. Aanvullend onderzoek is nodig om de aan- of afwezigheid van bittervoorn vast te stellen. Indien vaste rust- en verblijfplaatsen en/of essentieel functioneel leefgebied aanwezig is en negatieve effecten niet zijn te voorkomen dient ontheffing aangevraagd te worden gestart wordt met de versturende werkzaamheden (werkzaamheden aan de oever en waterbodems).
- Vanaf 1 januari 2017 gaat de Wet Natuurbescherming van kracht. In deze nieuwe wet zijn de kleine modderkruiper, bittervoorn en paling niet meer wettelijk beschermd. Individuele provincies kunnen dit nog voor deze datum aanpassen naar eigen regelgeving. Voor werkzaamheden die na 1 januari 2017 worden uitgevoerd geldt voor deze soorten hoogstwaarschijnlijk dat zij niet meer ontheffingsplichtig zijn en niet afhankelijk zijn van een gedragscode Flora- en fauna. Voor deze soorten blijft wel altijd de Algemene zorgplicht (artikel 2) gelden.
- Het plangebied is potentieel geschikt als winterroestplaats voor vermoedelijk ransuil. Aanvullend onderzoek is nodig om de aan- of afwezigheid van ransuil in het plangebied te bepalen. Indien een winterroestplaats aanwezig is en negatieve effecten niet zijn te voorkomen dient ontheffing aangevraagd te worden voordat gestart wordt met de versturende werkzaamheden (kap bomen, aanvoer materiaal in de winter).
- Het plangebied is potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels waarvan de nesten alleen in het broedseizoen beschermd zijn. Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van algemene vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door buiten het broedseizoen te werken (grofweg 15 maart – 1 september).
- Overige beschermde tabel 2 en 3 Flora- en faunawetsoorten te weten weekdieren, kreeftachtigen, dagvlinders, kevers en libellen worden in het plangebied niet verwacht. Geschikte habitats zijn afwezig of het plangebied ligt niet in het bekende verspreidingsgebied van betreffende soorten.

De samenvatting van de conclusies in tabelvorm is te vinden in Tabel 7 van het bijlage-rapport.

4.2 Effectcriteria per soort(groep)

In deze paragraaf wordt – op uw verzoek – per soortgroep benoemd welke soorten potentieel of zeker in het plangebied aanwezig zijn, die bij aanwezigheid mogelijk invloed hebben op de werkzaamheden en welke aanvullende maatregelen bij aanwezigheid en negatieve effecten genomen moeten worden. In tabel 6 van het bijlage-rapport staan de onderzoeksperioden voor de betreffende soorten/soortgroepen weergegeven.

4.2.1 Tabel 1 soorten

- Groeiplaatsen van Tabel 1 soorten vaatplanten, te weten zwanenbloem en gewone dotterbloem kunnen door het ophogen van de kade en werkzaamheden aan de grondkeringsconstructie worden weggenomen.
- Aanvullend onderzoek is noodzakelijk. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient in de periode juni- augustus het plangebied eenmalig onderzocht te worden op het voorkomen van deze beschermde vaatplanten.
- Indien aanwezig dienen de groeiplaatsen door een deskundig ecoloog verplaatst te worden naar geschikt habitat buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- Het plangebied is potentieel geschikt voor Tabel 1-soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën. Negatieve effecten op individuen kunnen optreden door het ophogen van de kade, verwijderen grondkeringsconstructie en ander grondwerk.
- Voor tabel 1 soorten geldt altijd de algemene zorgplicht. Voorkom in dit geval zo veel mogelijk dat schade optreedt aan beschermde dieren (bv. door het dier in de

periode van de werkzaamheden de ruimte te geven om zich te verplaatsen tot buiten de werklocatie).

- Deze soorten zijn vrijgesteld van ontheffing, wel dient zorgvuldig te worden gehandeld ter invulling van Artikel 2 Flora- en faunawet.

4.2.2 Vleermuizen

- Negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende en gebouwbewonende vleermuizen en/of essentieel functioneel leefgebied van vleermuizen kunnen optreden door de kap van bomen.
- Aanvullend onderzoek is nodig om de aan- of afwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en/of essentieel functioneel leefgebied te bepalen.
- Indien vaste rust- en verblijfplaatsen en/of essentieel functioneel leefgebied aanwezig zijn en negatieve effecten niet zijn te voorkomen dient ontheffing aangevraagd te worden voordat gestart wordt met versturende werkzaamheden (kappen bomen).

4.2.3 Vissen

6.1.3.1 Kleine modderkruiper

- Kleine modderkruiper is aanwezig. Negatieve effecten op individuen kunnen optreden door het verwijderen van de grondkeringsconstructie en het vervangen van de duiker.
- Gewerkt dient te worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode Flora en fauna (Bijv. de Gedragscode Flora- en fauna van de Uni van Waterschappen).

6.1.3.2 Paling

- Het plangebied is geschikt voor paling. Negatieve effecten op individuen kunnen optreden door het verwijderen van de grondkeringsconstructie en het vervangen van de duiker.
- Gewerkt dient te worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode Flora en fauna (Bijv. de Gedragscode Flora- en fauna van de Uni van Waterschappen).

6.1.3.3 Bittervoorn

- Het plangebied is geschikt voor bittervoorn. Negatieve effecten op individuen kunnen optreden door het verwijderen van de grondkeringsconstructie en het vervangen van de duiker.
- Aanvullend onderzoek is nodig om de aan- of afwezigheid van bittervoorn vast te stellen. Indien vaste rust- en verblijfplaatsen en/of essentieel functioneel leefgebied aanwezig is.
- Indien negatieve effecten niet zijn te voorkomen dient ontheffing aangevraagd te worden voordat gestart wordt met de versturende werkzaamheden (werkzaamheden aan de oever en waterbodems).

Vanaf 1 januari 2017 gaat de Wet Natuurbescherming van kracht. In deze nieuwe wet zijn de kleine modderkruiper, bittervoorn en paling niet meer wettelijk beschermd. Individuele provincies kunnen dit nog voor deze datum aanpassen naar eigen regelgeving. Voor werkzaamheden die na 1 januari 2017 worden uitgevoerd geldt voor deze soorten hoogstwaarschijnlijk dat zij niet meer ontheffingsplichtig zijn en niet afhankelijk zijn van een gedragscode Flora- en fauna. Voor deze soorten blijft wel altijd de Algemene zorgplicht (artikel 2) gelden.

4.2.4 Vogels

6.1.4.1 Ransuil

- Het plangebied is potentieel geschikt als winterroestplaats voor vermoedelijk ransuil. Negatieve effecten kunnen optreden in de vorm van verstoring en het wegnemen van vaste rust- en verblijfplaatsen door de kap van bomen.
- Aanvullend onderzoek is nodig om de aan- of afwezigheid van ransuil in het plangebied te bepalen.
- Indien een winterroestplaats aanwezig is en negatieve effecten niet zijn te voorkomen dient ontheffing aangevraagd te worden voordat gestart wordt met de verstorende werkzaamheden (kap bomen, aanvoer materiaal in de winter).

6.1.4.2 Niet jaarrond beschermd en algemene broedvogels

- Het plangebied is potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels waarvan de nesten alleen in het broedseizoen beschermd zijn. Negatieve effecten kunnen optreden in de vorm van verstoring en het wegnemen van nesten door de kap van bomen.
- Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van algemene vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door buiten het broedseizoen te werken (grofweg 15 maart – 1 september).

Bijlage I

Natuurtoets in het kader van de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Natuurnetwerk Zuid-Holland

Ecoresult

31 oktober 2016

Natuurtoets in het kader van de Flora- en faunawet,
Natuurbeschermingswet 1998 en Natuurnetwerk Zuid-Holland

Plangebied: Regionale kadeversterking Giessen- Noordeloos

Opsteller: K. van Veen

Natuurtoets in het kader van de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Natuurnetwerk Zuid- Holland

Ondertitel	Plangebied: Regionale kadeversterking Giessen- Noordeloos
Opsteller(s)	K. van Veen
Datum	31-10- 16
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20160926v01
Aantal pagina's	47
Opdrachtgever	BWZ Ingenieurs
Contactpersoon	H. Zwart
Collegiale toets	L. Boon
Wijze van citeren	Veen, K. van, 2016. Natuurtoets. In het kader van de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Natuurnetwerk Zuid-Holland. Plangebied: Regionale kadeversterking Giessen- Noordeloos. Rapportkenmerk ER20160926v01. Ecoresult B.V., Dordrecht.

Ecoresult B.V.
Van Ravesteyn-erf 156
3315 DK Dordrecht
078 75 184 12
info@ecoresult.nl
www.ecoresult.nl

© copyright Ecoresult B.V. 2016

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.

Ecoresult B.V. kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding.....	5
1.1 Aanleiding.....	5
1.2 Doelstelling.....	5
1.3 Leeswijzer.....	6
2 Werkwijze.....	7
2.1 Werkstappen.....	7
2.2 Afstemming (nog door Ecoresult te doen).....	7
3 Omschrijving plangebied.....	9
4 Activiteiten.....	11
4.1 Voorgenomen activiteiten.....	11
4.2 Wettelijk belang en geldigheid natuurtoets.....	11
4.3 Mijlpalen	12
5 Onderzoekresultaten.....	13
5.1 Algemeen.....	13
5.2 Beschermd soorten	14
5.3 Beschermd gebieden	22
6 Conclusie en aanbevelingen.....	25
6.1 Effectcriteria per soort(groep).....	27
7 Geraadpleegde bronnen	33
7.1 literatuur.....	33
7.2 Internet.....	33
Bijlage 1 Toelichting Flora- en faunawet.....	35
Bijlage 2 Toelichting Natuurbeschermingswet 1998	41
Bijlage 3 Toelichting Natuurnetwerk Nederland	43
Bijlage 4 Foto-impressie plangebied.....	45

1 Inleiding

1.1 *Aanleiding*

In opdracht van BWZ Ingenieurs heeft Ecoresult B.V. een natuurtoets uitgevoerd. Het plangebied voor deze natuurtoets betreft een kadetraject tussen Giessen en Noordeloos. Waterschap Rivierenland heeft de taak om in totaal 95 kilometer aan kadetraject op orde te brengen. Deze trajecten voldoen niet meer aan de huidige veiligheidsnorm. Het plangebied van deze natuurtoets is een onderdeel van deze 95 kilometer. Het kadetraject Giessen- Noordeloos is gedeeltelijk afgekeurd op hoogte en volledig afgekeurd op macrostabiliteit van het binnentalud waardoor er kadeverbeteringswerkzaamheden plaats zullen vinden. Deze voorgenomen activiteiten kunnen schadelijke effecten hebben op beschermde planten en dieren en natuurgebieden.

Deze natuurtoets is geschreven op basis van de huidige wet- en regelgeving. Per 1 januari 2017 zal de nieuwe Wet Natuurbescherming in werking treden, deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De implicaties van deze wijziging zijn op dit moment nog niet volledig duidelijk. Voor enkele onderdelen binnen deze natuurtoets is de verwachting met betrekking tot de wijzigingen vanaf 1 januari 2017 toegevoegd. Dit betreft echter voorlopige resultaten en hier kunnen geen rechten aan worden verleend. Zodoende wordt aanbevolen om per 1 januari 2017 na te gaan of deze wetswijziging gevolgen heeft voor uw project.

1.2 *Doelstelling*

Het doel van deze natuurtoets is:

- Onderzoeken en beoordelen of de Flora- en faunawet¹ door geplande activiteiten wordt overtreden. Zo ja, toetsen op welke wijze in het kader van de Flora- en faunawet dient te worden gehandeld.
- Door middel van een oriënterend onderzoek beoordelen of (significant) negatieve effecten te verwachten zijn op de instandhoudingsdoelstellingen die gesteld zijn voor Beschermd Natuurmonumenten en Natura 2000-gebieden, in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998.

1 <http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/>

- Door middel van een oriënterend onderzoek beoordelen of de activiteiten een (significant) negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Zuid-Holland, in het kader van de Nota Ruimte.

1.3 *Leeswijzer*

In deze rapportage worden allereerst beschreven: de werkwijze van deze natuurtoets, het plangebied, en de werkzaamheden die hier zullen plaatsvinden. Vervolgens wordt ingegaan op de onderzoeksresultaten m.b.t. soorten die onder de bescherming van de Flora- en faunawet vallen. Hierna wordt ingegaan op de consequenties voor de als gevolg van de ligging van het plangebied in een Natura 2000 gebied (natuurbeschermingswet 1998) en Natuurnetwerk Zuid-Holland. Afsluitend worden de bevindingen en aanbevelingen samengevat in de conclusie.

2 Werkwijze

2.1 *Werkstappen*

De natuurtoets is gebaseerd op 8 stappen:

1. Uitvoeren van een oriënterend bronnenonderzoek en verkennend veldonderzoek. Voor het bronnenonderzoek is gebruik gemaakt van de NDFF².
2. Uitvoeren van oriënterend onderzoek naar de activiteiten en nagaan of er schadelijke effecten op kunnen treden.
3. Onderzoeken en advies geven over het voorkomen van (mogelijke) schadelijke effecten door het uitvoeren van mitigerende maatregelen.
4. Aangeven of soorten zijn vrijgesteld van een ontheffing.
5. Onderzoeken en advies geven over het werken met gedragscodes.
6. Het onderzoeken van de gevolgen van de (mogelijke) schadelijke effecten.
7. Optioneel zorgen voor een volledige ontheffingsaanvraag en/of vergunningsaanvraag.
8. Optioneel door ecologische werkbegeleiding controleren of de maatregelen uit de ontheffing en/of vergunning ook zo worden uitgevoerd.

2.2 *Afstemming (nog door Ecoresult te doen)*

In november 2016 zal afstemming plaatsvinden over voorliggende natuurtoets.

De natuurtoets is door twee externe partijen getoetst en waar nodig voorzien van aanvullende opmerkingen. Afstemming heeft plaats gevonden met de volgende partijen:

Flora- en fauna specialist van het waterschap Rivierenland:

Telefoon vast: 0344-649322

Email: b.prudon@wsrl.nl

Vogelwacht Alblasserwaard:

Telefoonnummer Streeknatuurcentrum: 0184-412618

Email: info@nvwa.eu

² <http://app.quickscanhulp.nl/>

3 Omschrijving plangebied

Het plangebied genaamd kadetraject Giessen- Noordeloos is gelegen in de gemeente Giessenlanden, provincie Zuid-Holland. Het plangebied is gelegen ten zuiden van het dorp Noordeloos en betreft een kadetraject van circa 600 meter lang ten zuiden van de bebouwde kern van Noordeloos. Zie voor de ligging Afbeelding 1.

Afbeelding 1: Ligging van het plangebied. Het plangebied van deze natuurtoets is rood omlijnd. Kaartbron: PDOK

Hieronder volgt een omschrijving van het plangebied:

- Het plangebied betreft een kadetalud van circa 550 meter lang. Het betreft een kadetalud deels in de openbare ruimte en deels op privéterrein.
- In het noordelijk deel van het plangebied is een asfaltpad over de kade aanwezig. Deze heeft een lengte van circa 300 meter.
- Bebouwing is aanwezig in de vorm van een vrijstaand woonhuis en een houten schuur. Binnen het plangebied bevinden zich tevens meerdere (oude) stenen muren.

- Over de hele lengte van het traject zijn bomen op de kruin aanwezig. Dit betreffen voornamelijk knotwilgen, elzen, lindes, essen, esdoorns en treurwilg met een stamdiameter tot maximaal 50 centimeter (uitzondering is een treurwilg met een stamdiameter van ruim 1 meter). In meerdere bomen zijn spechtengaten en scheuren in de bast aanwezig.
- Langs de westrand van het plangebied is grasland aanwezig. Ten tijde van het veldbezoek graasden hier koeien.
- Open water is aanwezig in de vorm van de rivier de Giessen en enkele afwateringsslootjes aan de binnenzijde van het kadetalud. De Giessen heeft een breedte van 10- 15 meter. De afwateringsslootjes stonden ten tijde van het veldbezoek grotendeels droog en/of waren volledig bedekt met eendenkroos.
- De oever van de rivier de Giessen is deels onverhard (circa 200 meter). Op de oever staat een ruige begroeiing van riet, harig wilgenroosje en lisdodde. Ten zuiden hiervan is een harde betonnen grondkeringsconstructie aanwezig. Het meest zuidelijke deel (ca. 150m) is wederom onverhard.
- Verlichting is langs het kadetraject afwezig.
- Lijnvormige structuren zijn aanwezig in de vorm van doorgaand open water (de Giessen) en bomenrijen met een hoogte tot 10 meter.

In bijlage 4 is een foto-impressie van het plangebied te vinden.

4 Activiteiten

4.1 *Voorgenomen activiteiten*

Activiteiten zoals beschreven in het Programma van Eisen (06-06-2016). Herbeoordeling is nodig wanneer activiteiten wijzigen. De voorgenomen activiteiten betreffen³:

- De bomen op het talud worden gekapt.
- De betonnen grondkeringsconstructie langs de oever wordt verwijderd.
- Vervangen duiker onder de kade.
- Verwijderen/vervangen asfalt paden
- Ophogen van het kadetalud.
- Ophogen van de kruin.

4.2 *Wettelijk belang en geldigheid natuurtoets*

De activiteiten kunnen geplaatst onder het wettelijke belang⁴:

- Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (belang j).
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (belang d).

Voorliggende natuurtoets heeft een wettelijke geldigheid van 3 jaar na uitvoering. De eventueel uit deze natuurtoets voortvloeiende aanvullende onderzoeken naar beschermde soorten hebben een wettelijke geldigheid van 3 jaar na uitvoering. Alle in het PvE mijlpalen moeten uiterlijk 19-12-2017 gehaald zijn. De wettelijke geldigheid van voorliggende natuurtoets valt binnen dit kader.

Voorliggende natuurtoets is tot 19 september 2019 geldig.

Deze natuurtoets is geschreven op basis van de huidige wet- en regelgeving. Per 1 januari 2017 zal de nieuwe Wet Natuurbescherming in werking treden, deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De implicaties van deze wijziging zijn op dit moment nog niet volledig duidelijk. Voor enkele onderdelen binnen deze natuurtoets is de

³ Programma van eisen Ingenieursdiensten Regionale kadeversterking Giessen - Noordeloos

⁴ Het soort wettelijk belang is van invloed op de mogelijkheden of er voor de activiteiten een ontheffing gekregen kan worden indien sprake is van wezenlijke invloed op de betreffende soortpopulatie.

verwachting met betrekking tot de wijzigingen vanaf 1 januari 2017 toegevoegd. Dit betreft echter voorlopige resultaten en hier kunnen geen rechten aan worden verleend. Zodoende wordt aanbevolen om per 1 januari 2017 na te gaan of deze wetswijziging gevolgen heeft voor uw project.

4.3 *Mijlpalen*

Opdrachtnemer dient te voldoen aan onderstaande mijlpalen:

1. Mijlpaal 1: Hoofdproduct 1 incl. alle onderliggende deelproducten en sub producten door Opdrachtnemer uitgevoerd en door Opdrachtgever geaccepteerd: d.d. 01-12-2016;
2. Mijlpaal 2: Hoofdproduct 2 incl. alle onderliggende deelproducten en sub producten door Opdrachtnemer uitgevoerd door Opdrachtgever geaccepteerd: d.d. 01-04-2017;
3. Mijlpaal 3: Hoofdproduct 3
 - Mijlpaal 3.1: Deelproduct 3.1 incl. alle onderliggende sub producten door Opdrachtnemer uitgevoerd en door Opdrachtgever geaccepteerd: d.d. 01-09-2017;
 - Mijlpaal 3.2: Deelproduct 3.2 incl. alle onderliggende sub producten door Opdrachtnemer uitgevoerd en door Opdrachtgever geaccepteerd: d.d. 01-10-2017;
 - Mijlpaal 3.3: Deelproduct 3.2: Start Aanbesteding: d.d. 01-11-2017;
 - Mijlpaal 3.4: Deelproduct 3.2: Eind Aanbesteding: d.d. 19-12-2017.

Zie voor meer informatie het Programma van Eisen van 06-06-2016.

5 Onderzoeksresultaten

5.1 *Algemeen*

Ecoresult B.V. ecooloog dhr. B. Verhoeven heeft op 19 september 2016 het verkennend veldonderzoek uitgevoerd. Het complete plangebied is – daar waar nodig – met hulp van een verrekijker (Swarovski EL 10x42) onderzocht. Zie ook de sfeerimpressie plangebied (achter in deze notitie).

Aangezien de voorgenomen activiteiten in de categorie ruimtelijke ingrepen valt (zoals bedoeld in het kader van de Flora- en faunawet), zijn al de soorten uit tabel 1, 2, 3 en vogels van de Flora- en faunawet onderzocht.

De Nationale Databank Flora en Fauna is geraadpleegd om een indruk te krijgen over de aanwezigheid van beschermde soorten rondom het plangebied. Voor zover bekend zijn andere bronnen met relevante info afwezig. Op basis van het bronnenonderzoek en de aanwezige habitats was een goede inschatting van de potenties en aan- of afwezigheid van de beschermde soorten te maken.

5.2 Beschermde soorten

5.2.1 Vaatplanten

5.2.1.1 Oriënterend bronnenonderzoek

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Brede orchis / Rietorchis	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Gewone / Spindotterbloem	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Rietorchis	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Zomerklokje	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Daslook	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Gele helmblom	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Prachtklokje	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Rapunzelklokje	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Spaanse ruiter	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Spindotterbloem	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Tongvaren	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Waterdrieblad	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Wilde kievitsbloem	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Wilde marjolein	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km

Afbeelding 2: Waargenomen beschermde vaatplanten binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF – quickscanhulp, geraadpleegd 26-09-2016.

5.2.1.2 Verkennend veldonderzoek

Het plangebied is ongeschikt voor beschermde vaatplanten uit Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet. Binnen het plangebied zijn enkel zeer voedselrijke habitats aanwezig. De oevers zijn volledig begroeid met ruige begroeiing van riet en harig wilgenroosje. Verder staan op nagenoeg het hele kadetalud bomen. In het plangebied bevinden zich meerdere stenen muren die potentieel geschikt zijn voor beschermde muurplanten. Tijdens het veldbezoek zijn deze muren nauwkeurig geïnspecteerd. Er zijn geen beschermde muurplanten aangetroffen waardoor de aanwezigheid is uitgesloten. Op voorhand zijn enkele tabel 1 soorten niet uit te sluiten, dit betreffen zwanenbloem en gewone dotterbloem.

5.2.1.3 Effectbeoordeling en toetsing

Het plangebied is ongeschikt voor beschermde vaatplanten uit Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet. De aanwezigheid van de Tabel 1 soorten zwanenbloem en gewone dotterbloem is op voorhand niet uit te sluiten. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient in de periode juni- augustus het plangebied eenmalig onderzocht te worden op het voorkomen van deze beschermde soorten. Indien aanwezig dienen de groeiplaatsen door een deskundig ecooloog verplaatst te worden naar geschikt habitat buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het aanvragen van een ontheffing Flora- en faunawet is niet nodig.

5.2.2 Vleermuizen

5.2.2.1 Oriënterend bronnenonderzoek

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Gewone dwergvleermuis	Vleermuizen	tabel III	0 - 1 km
Laatvlieger	Vleermuizen	tabel III	0 - 1 km
Ruige dwergvleermuis	Vleermuizen	tabel III	0 - 1 km
Gewone grootoorvleermuis	Vleermuizen	tabel III	1 - 5 km

Tabel 1: Waargenomen vleermuizen binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF – quickscanhulp, geraadpleegd 26-09-2016.

5.2.2.2 Verkennend veldonderzoek

Het plangebied is potentieel geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen. In het zuidelijk deel van het plangebied (ten zuiden van het bruggetje) bevinden zich enkele bomen met spechtengaten en scheuren waar vaste rust- en verblijfplaatsen zich kunnen bevinden. In het plangebied is bebouwing aanwezig. Deze bebouwing valt naar verwachting buiten de werkzaamheden waardoor directe negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen zijn uit te sluiten. Wel kunnen de bomen en bosschages in het plangebied onderdeel uitmaken van essentieel leefgebied van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen in naastgelegen bebouwing (en bomen).

Het plangebied is potentieel geschikt als (onderdeel van) essentieel foerageergebied en een essentiële vliegroute. In het plangebied zijn lijnvormige structuren in de vorm van open water en bomenrijen aanwezig die verbonden zijn met andere groengebieden. In de directe omgeving zijn soortgelijke structuren schaars.

5.2.2.3 *Effectbeoordeling en toetsing*

Aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel functioneel leefgebied van vleermuizen in het plangebied is niet uit te sluiten. De bomen in het plangebied worden gekapt waardoor vaste rust- en verblijfplaatsen kunnen worden weggenomen en een potentiële (essentiële) vliegroute kan worden onderbroken.

Aanvullend onderzoek is nodig in de periode 15 mei tot en met 15 juli en 15 augustus tot 1 oktober (middels 4 bezoeken) om te bepalen of voortplantingsplaatsen en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen en/of essentieel functioneel leefgebied aanwezig zijn. De tussenliggende tijd tussen de veldonderzoeken is minimaal 20 dagen. De aanpak voor het aanvullend veldonderzoek is conform de eisen⁵ die het bevoegd gezag hieraan stelt. Indien vleermuizen aanwezig zijn dient een ontheffing Flora- en faunawet in bezit te zijn voordat met verstorende werkzaamheden kan worden gestart.

5.2.3 Grondgebonden zoogdieren

5.2.3.1 *Oriënterend bronnenonderzoek*

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Bever	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km

Tabel 2: Waargenomen grondgebonden zoogdieren binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF – quickscanhulp, geraadpleegd 26-09-2016.

5.2.3.2 *Verkennend veldonderzoek*

Binnen het plangebied is een klein deel oeverbeplanting aanwezig dat potentieel geschikt is voor waterspitsmuis. Dit habitat ligt echter geïsoleerd van ander geschikt habitat en heeft een zeer minimale oppervlakte waardoor aanwezigheid is uitgesloten. Een incidenteel passerende bever door de Giessen is op voorhand niet uit te sluiten. Het plangebied is echter ongeschikt om te fungeren als essentieel functioneel leefgebied. Het plangebied is tevens ongeschikt voor verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van andere grondgebonden zoogdieren van Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet. Verblijfplaatsen en functioneel leefgebied zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen en worden op basis van het bronnenonderzoek en het aanwezige habitat ook niet verwacht. Op voorhand zijn enkele Flora- en faunawet tabel 1-soorten in het plangebied niet uit te sluiten. Dit betreffen voornamelijk egel, mol en diverse soorten muizen.

⁵ Vleermuisprotocol 2013

5.2.3.3 *Effectbeoordeling en toetsing*

Het plangebied is ongeschikt voor beschermde grondgebonden zoogdieren uit Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet. Aanvullend onderzoek is niet nodig. Het aanvragen van een ontheffing Flora- en faunawet is niet nodig.

Op voorhand zijn enkele Flora- en faunawet tabel 1-soorten in het plangebied niet uit te sluiten. Tabel 1-soorten zijn vrijgesteld van een ontheffing Flora- en faunawet. Wel dient zorgvuldig te worden gehandeld. Voorkom in dit geval zo veel mogelijk dat schade optreedt aan beschermde dieren (bv. door het dier in de periode van de werkzaamheden de ruimte te geven om zich te verplaatsen tot buiten de werklocatie).

5.2.4 Reptielen en amfibieën

5.2.4.1 *Oriënterend bronnenonderzoek*

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Heikikker	Amfibieën	tabel III	0 - 1 km
Rugstreeppad	Amfibieën	tabel III	0 - 1 km
Kamsalamander	Amfibieën	tabel III	1 - 5 km
Poelkikker	Amfibieën	tabel III	1 - 5 km

Tabel 3: Waargenomen beschermde amfibieën en reptielen binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF – quickscanhulp, geraadpleegd 26-09-2016.

5.2.4.2 *Verkennend veldonderzoek*

Binnen het plangebied is een klein deel oeverbeplanting aanwezig dat potentieel geschikt is voor ringslang. Dit habitat ligt echter geïsoleerd van ander geschikt habitat en heeft een zeer minimale oppervlakte waardoor aanwezigheid is uitgesloten. Het plangebied is ongeschikt voor andere beschermde amfibieën en reptielen uit Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet. In het plangebied zijn geen graslanden met hoog opgaande vegetatie, ondiepe sloten met een goed ontwikkelde oevervegetatie, afgesloten poelen of pionierssituaties met ondiepe plassen aanwezig. De aanwezige graslanden worden intensief betreden en begraasd door koeien waardoor de aanwezigheid van heikikker, poelkikker, rugstreeppad en kamsalamander redelijkwijfs is uitgesloten.

Het plangebied is geschikt voor Tabel 1 amfibieën. Geschikt habitat is aanwezig in de vorm van hoger opgaande kruidenvegetatie en begroeide oevers.

5.2.4.3 Effectbeoordeling en toetsing

Het plangebied is ongeschikt voor amfibieën en reptielen uit Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet. Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden. Op voorhand zijn enkele Flora- en faunawet Tabel 1-soorten in het plangebied niet uit te sluiten. Tabel 1-soorten zijn vrijgesteld van een ontheffing Flora- en faunawet. Wel dient zorgvuldig te worden gehandeld. Voorkom in dit geval zo veel mogelijk dat schade optreedt aan beschermde dieren (bv. door het dier in de periode van de werkzaamheden de ruimte te geven om zich te verplaatsen tot buiten de werklocatie).

5.2.5 Vissen

5.2.5.1 Oriënterend bronnenonderzoek

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Kleine modderkruiper	Vissen	tabel II	0 - 1 km
Paling	Vissen	tabel II	0 - 1 km
Bittervoorn	Vissen	tabel III	0 - 1 km
Grote modderkruiper	Vissen	tabel III	0 - 1 km

Tabel 4: Waargenomen beschermde vissen binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF – quickscanhulp, geraadpleegd 26-09-2016.

5.2.5.2 Verkennend veldonderzoek

Het plangebied is geschikt voor beschermde vissen uit Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet. Het plangebied is kort bemonsterd met een schepnet om een beeld te krijgen van de waterbodem van de Giessen. Tijdens deze bemonstering is in de Giessen kleine modderkruiper (Tabel 2) aangetroffen. Het plangebied is tevens geschikt voor bittervoorn (Tabel 3) en paling (tabel 2). Hoewel tijdens de bemonstering de bittervoorn en de voor de bittervoorn essentiële zoetwatermosselen niet zijn aangetroffen is aanwezigheid hiervan niet uit te sluiten. Geschikt habitat is aanwezig in de vorm van open water met een goed ontwikkelde watervegetatie langs de oevers en een waterdiepte van >50 centimeter diep. De Giessen is geschikt als leefgebied voor de paling. De overige sloten binnen het plangebied zijn ongeschikt voor beschermde vissen. De sloten staan nagenoeg droog of geschikt habitat ontbreekt.

5.2.5.3 Effectbeoordeling en toetsing

Het plangebied is geschikt voor vissen uit Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet. Tijdens het

veldbezoek is kleine modderkruiper aangetroffen. Tevens is de Giessen geschikt voor de paling. De werkzaamheden voorzien in het verwijderen van de in het water aanwezige betonnen grondkeringsconstructie, het vervangen van een duiker onder de kade en het plaatsen van damwanden en beschoeiingen. Door deze werkzaamheden kunnen negatieve effecten op kleine modderkruiper en paling ontstaan. Op voorhand zijn significante negatieve effecten op de instandhouding van kleine modderkruiper en paling uitgesloten. In de directe omgeving zijn voldoende alternatieven aanwezig waar de kleine modderkruiper en paling tijdelijk en blijvend gebruik van kan maken. Gewerkt dient te worden conform een door het ministerie goedgekeurde Gedragscode Flora- en fauna (bijv. de Gedragscode Flora- en fauna van de Uni van Waterschappen).

Door de werkzaamheden kunnen negatieve effecten op bittervoorn optreden. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de aan- of afwezigheid van bittervoorn aan te tonen. Dit onderzoek dient uitgevoerd te worden door middel van één aanvullend veldonderzoek in de periode 1 april- 1 september. Indien bittervoorn aanwezig is en negatieve effecten niet zijn uit te sluiten dient ontheffing aangevraagd te worden.

Vanaf 1 januari 2017 gaat de Wet Natuurbescherming van kracht. In deze nieuwe wet zijn de kleine modderkruiper, bittervoorn en paling niet meer wettelijk beschermd. Individuele provincies kunnen dit nog voor deze datum aanpassen naar eigen regelgeving. Voor werkzaamheden die na 1 januari 2017 worden uitgevoerd geldt voor deze soorten hoogstwaarschijnlijk dat zij niet meer ontheffingsplichtig zijn en niet afhankelijk zijn van een gedragscode Flora- en fauna. Voor deze soorten blijft wel altijd de Algemene zorgplicht (artikel 2) gelden.

5.2.6 Vogels

5.2.6.1 Oriënterend bronnenonderzoek

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Boomvalk	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Huismus	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Roek	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Stenuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Havik	Vogels	tabel III	1 - 5 km
Kerkuil	Vogels	tabel III	1 - 5 km
Slechtvalk	Vogels	tabel III	1 - 5 km
Wespendief	Vogels	tabel III	1 - 5 km

Tabel 5: Waargenomen categorie 1 t/m 4 vogels binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF – quickscanhulp, geraadpleegd 26-09-2016.

5.2.6.2 Verkennend veldonderzoek

Het plangebied is geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten in bomen. Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied braakballen van uilen (vermoedelijk ransuil) aangetroffen. Omdat er geen boomnesten zijn aangetroffen betreft deze plek vermoedelijk een winterroestplaats. In 2014 zijn in Noordeloos 7 individuen van Ransuil waargenomen in een roestboom⁶. De exacte locatie van deze roestboom is niet bekend. Het plangebied is geschikt voor andere vogels met jaarrond beschermde nesten in bomen. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen boomnesten of geschikte holten aangetroffen waardoor aanwezigheid is uit te sluiten.

Het plangebied is ongeschikt voor vogels met vaste rust- en verblijfplaatsen in gebouwen. Bebouwing is aanwezig maar vormt geen onderdeel van de werkzaamheden.

Het plangebied is potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels (zoals merel, houtduif, putter, meerkoet e.d.) en soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn (zoals ekster)⁷.

Nesten van deze soorten zijn beschermd indien ze in gebruik zijn. Dit is tijdens het broedseizoen

⁶ Vogelwacht Albasserwaard

⁷ Zie voor een overzicht van al deze zogenaamde categorie 5 vaste nesten:

<http://www.natuurtoezicht.nl/wp/wp-content/uploads/2013/05/Aangepaste-lijst-jaarrond-beschermde-vogelnesten.pdf>

(globale periode 15 maart t/m 1 september) onder de bescherming van de Flora- en faunawet.

5.2.6.3 *Effectbeoordeling en toetsing*

Het plangebied is geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten in bomen. Tijdens het veldbezoek zijn braakballen van vermoedelijk ransuil aangetroffen. Omdat er geen boomnesten zijn aangetroffen betreft deze plek vermoedelijk een winterroestplaats. In 2014 is in Noordeloos een roestboom aangetroffen met 7 individuen. De exacte locatie van deze roestboom is niet bekend. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de aan- of afwezigheid van ransuil in het plangebied vast te stellen. De aan- of afwezigheid van een roestboom kan worden vastgesteld door middel van één veldbezoek in januari. Indien een roestboom aanwezig is dient ontheffing van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden.

Het plangebied is geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels en vogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn⁸. Nesten van van deze soorten vallen (in dit geval) alleen indien ze gebruikt worden onder de bescherming van de Flora- en faunawet. Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van algemene vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 15 maart – 1 september).

5.2.7 Overige soorten

5.2.7.1 *Oriënterend bronnenonderzoek*

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Rivierrombout	Libellen	tabel III	1 - 5 km

Afbeelding 3: Waargenomen beschermde overige soorten binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF – quickscanhulp, geraadpleegd 26-09-2016.

5.2.7.2 *Verkennend veldonderzoek*

Overige beschermde soorten zijn op basis van het aanwezige habitat niet te verwachten binnen het

⁸ Zie voor een overzicht van al deze zogenaamde categorie 5 vaste nesten: <http://www.natuurtoezicht.nl/wp/wp-content/uploads/2013/05/Aangepaste-lijst-jaarrond-beschermde-vogelnesten.pdf>

plangebied. Geschikt habitat voor rivierrombout is in het plangebied niet aanwezig. Dichtstbijzijnde habitat is aanwezig langs de Waal en de Boven Merwede.

5.2.7.3 Effectbeoordeling en toetsing

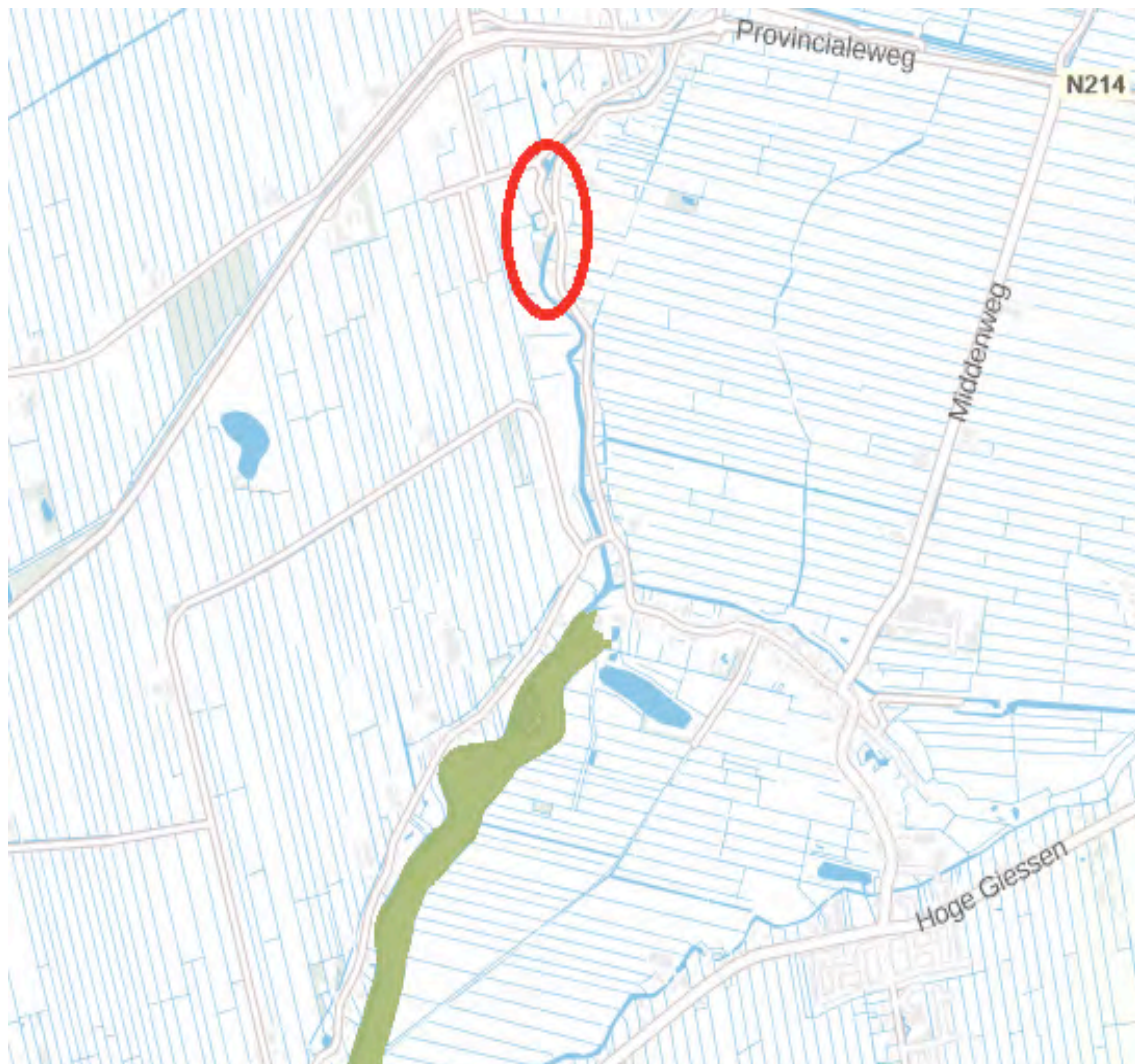
Het plangebied is ongeschikt voor overige beschermde soorten. De werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd. Er hoeft geen ontheffing aan te worden gevraagd.

5.3 Beschermde gebieden

5.3.1 Natuurbeschermingswet 1998

Het plangebied is niet gelegen in of nabij een Natura 2000-gebied. Dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft de Zouweboezem waarvan de status is vastgesteld in 2013. Dit gebied ligt op 5,6 kilometer ten noordoosten van het plangebied. De Zouweboezem is een moerasgebied van 258 hectare in de omgeving van Ameide en Meerkerk, op de grens van de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden. Het is beschermd onder zowel de vogelrichtlijn als de habitatrichtlijn⁹. Negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zijn op voorhand uitgesloten, de werkzaamheden worden uitgevoerd ver buiten de invloedssfeer van het Natura 2000-gebied. Op circa 1,3 kilometer ten zuiden van het plangebied ligt een beschermd natuurmonument. Dit betreffen de Oeverlanden Giessen. Negatieve effecten zijn op voorhand uitgesloten, de werkzaamheden worden uitgevoerd ver buiten de invloedssfeer van het beschermd Natuurmonument.

⁹ http://pzh.b3p.nl/viewer/app/Natura_2000

Afbeelding 4: Dichtstbijzijnde Natuurnetwerk Nederland (groen). Het plangebied is globaal rood omcirkeld. Bron: <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/EHS>

5.3.2 Natuurnetwerk Zuid-Holland

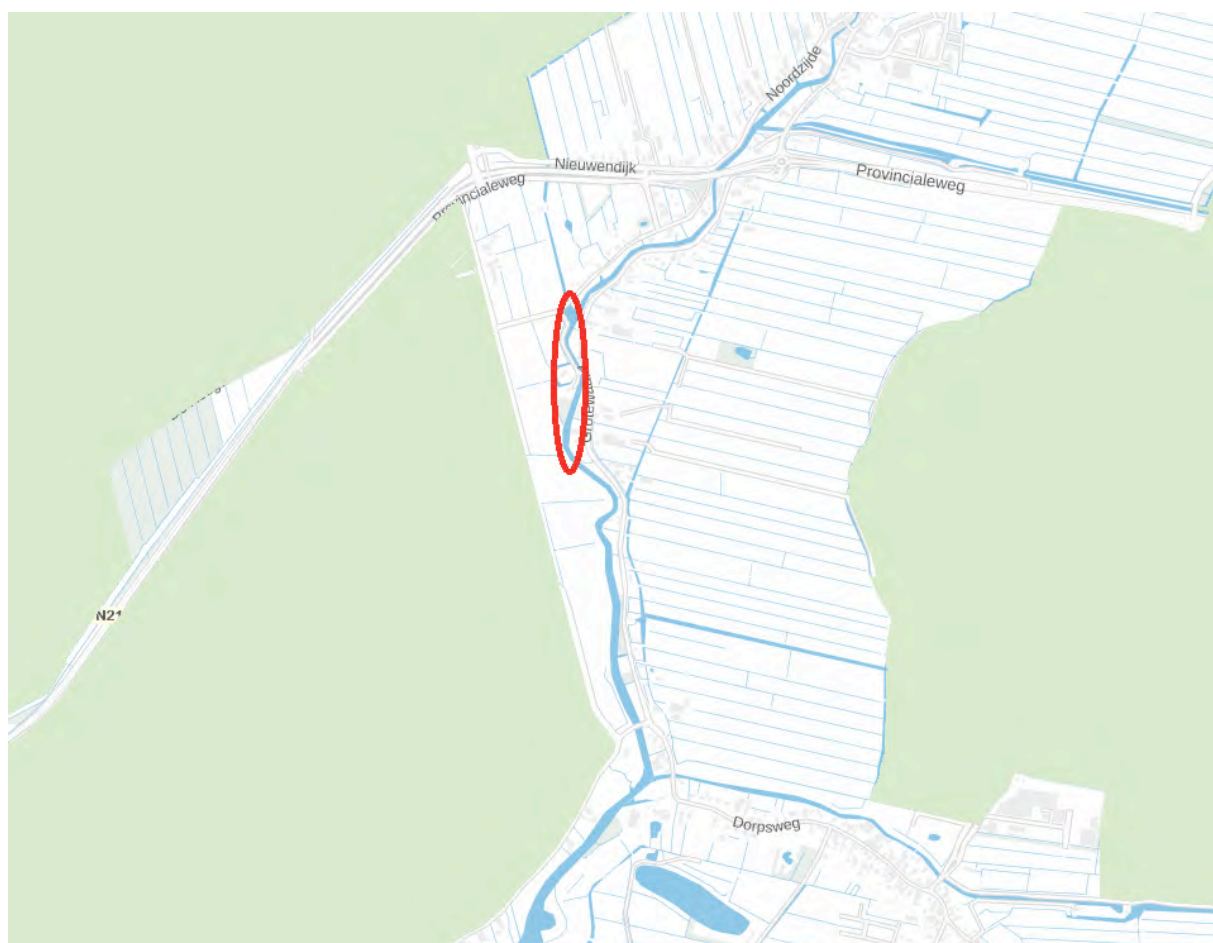
Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Zuid-Holland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur). Dichtstbijzijnde Natuurnetwerk Zuid-Holland ligt op een afstand van circa 1,3 kilometer ten zuiden van het plangebied (zie Afbeelding 4)¹⁰. Negatieve effecten zijn op voorhand uitgesloten, de werkzaamheden worden uitgevoerd ver buiten de invloedssfeer van het Natuurnetwerk Zuid-Holland.

5.3.3 Belangrijke Weidevogelgebieden

Het plangebied is niet in een Belangrijk Weidevogelgebied gelegen maar is wel gelegen naast Belangrijk weidevogelgebied (zie Afbeelding 5). Een belangrijk weidevogelgebied is een agrarisch

¹⁰ <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/EHS>

gebied met een hoge weidevogeldichtheid die als zodanig zijn aangeduid op de functiekaart en op de kaart Natuurnetwerk Nederland en belangrijke weidevogelgebieden in de provinciale Structuurvisie. Het dichtstbijzijnde Belangrijk Weidevogelgebied is gelegen op circa 100 meter vanaf het plangebied. Tussen het plangebied en het Belangrijk Weidevogelgebied ligt open agrarisch land en een houtwal. Deze houtwal zorgt ervoor dat de werkzaamheden niet voor weidevogels zichtbaar zijn en dempt het geluid van de werkzaamheden gedeeltelijk. De aanwezigheid van houtwal ten westen van het plangebied zorgt op zichzelf al voor een forse verstoring voor weidevogels. Weidevogels broeden in open gebied zonder houtige begroeiing. Minimale verstoringafstand door de aanwezigheid van bomen is 43 meter voor scholekster, meer dan 100/150 meter voor Kievit, 265 meter voor grutto¹¹. De werkzaamheden vinden hierdoor ruimschoots buiten de verstoringafstand van weidevogels plaats. De werkzaamheden leiden niet tot permanente significante aantasting van de waarden en kenmerken van het Belangrijk Weidevogelgebied.

Afbeelding 5: Dichtstbijzijnde Belangrijk Weidevogelgebied (groen). Het plangebied is globaal rood omcirkeld. Bron: <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/EHS>

11 Van 't Veer et al

6 Conclusie en aanbevelingen

Deze natuurtoets – met een geldigheid van 3 jaar - is geschreven op basis van de huidige wet- en regelgeving. Per 1 januari 2017 zal de nieuwe Wet Natuurbescherming in werking treden, deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De implicaties van deze wijziging zijn op dit moment nog niet volledig duidelijk. Voor enkele onderdelen binnen deze natuurtoets is de verwachting met betrekking tot de wijzigingen vanaf 1 januari 2017 toegevoegd. Dit betreft echter voorlopige resultaten en hier kunnen geen rechten aan worden verleend. Zodoende wordt aanbevolen om per 1 januari 2017 na te gaan of deze wetswijziging gevolgen heeft voor uw project. De conclusies zijn:

- Het plangebied is niet gelegen in een Natura 2000-gebied of Beschermd Natuurmonument. Negatieve effecten zijn op voorhand uitgesloten, de werkzaamheden vinden plaats buiten de invloedssfeer van deze gebieden.
- Het plangebied is niet gelegen in het Natuurnetwerk Nederland. Negatieve effecten zijn op voorhand uitgesloten.
- Het plangebied is niet gelegen in Belangrijk Weidevogelgebied. De werkzaamheden vinden ruimschoots buiten de verstoringafstand van weidevogels plaats. Negatieve effecten op belangrijk Weidevogelgebied zijn uitgesloten.
- Het plangebied is ongeschikt voor beschermde vaatplanten van Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet. Aanvullend onderzoek is niet nodig. Het aanvragen van een ontheffing Flora- en faunawet is niet nodig.
- Het plangebied is geschikt voor Tabel 1 soorten vaatplanten, te weten zwanenbloem en gewone dotterbloem. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient in de periode juni- augustus het plangebied eenmalig onderzocht te worden op het voorkomen van deze beschermde soorten. Indien aanwezig dienen de groeiplaatsen door een deskundig ecooloog verplaatst te worden naar geschikt habitat buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- Op voorhand zijn negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende en gebouw-bewonende vleermuizen en/of essentieel functioneel leefgebied van vleermuizen niet uitgesloten. Aanvullend onderzoek is nodig om de aan- of afwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en/of essentieel functioneel leefgebied te bepalen. Indien vaste rust- en verblijfplaatsen en/of essentieel functioneel leefgebied aanwezig zijn en negatieve effecten

niet zijn te voorkomen dient ontheffing aangevraagd te worden voordat gestart wordt met versturende werkzaamheden (kappen bomen).

- Het plangebied is ongeschikt voor verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van beschermde grondgebonden zoogdieren van tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet. Aanvullend onderzoek is niet nodig. Er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.
- Op voorhand zijn enkele Flora- en faunawet tabel 1-soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën in het plangebied niet uit te sluiten. Voor tabel 1 soorten geldt altijd de algemene zorgplicht. Voorkom in dit geval zo veel mogelijk dat schade optreedt aan beschermde dieren (bv. door het dier in de periode van de werkzaamheden de ruimte te geven om zich te verplaatsen tot buiten de werklocatie).
- In het plangebied is kleine modderkruiper aangetroffen. Negatieve effecten op de staat van instandhouding van de kleine modderkruiper is op voorhand uitgesloten. Gewerkt dient te worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode Flora- en fauna (Bijv. de Gedragscode Flora- en fauna van de Uni van Waterschappen).
- Het plangebied is geschikt voor paling. Negatieve effecten op de staat van instandhouding van de paling is op voorhand uitgesloten. Gewerkt dient te worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode Flora- en fauna (Bijv. de Gedragscode Flora- en fauna van de Uni van Waterschappen).
- Het plangebied is potentieel geschikt voor bittervoorn. Aanvullend onderzoek is nodig om de aan- of afwezigheid van bittervoorn vast te stellen. Indien vaste rust- en verblijfplaatsen en/of essentieel functioneel leefgebied aanwezig is en negatieve effecten niet zijn te voorkomen dient ontheffing aangevraagd te worden gestart wordt met de versturende werkzaamheden (werkzaamheden aan de oever en waterbodems).
- Vanaf 1 januari 2017 gaat de Wet Natuurbescherming van kracht. In deze nieuwe wet zijn de kleine modderkruiper, bittervoorn en paling niet meer wettelijk beschermd. Individuele provincies kunnen dit nog voor deze datum aanpassen naar eigen regelgeving. Voor werkzaamheden die na 1 januari 2017 worden uitgevoerd geldt voor deze soorten hoogstwaarschijnlijk dat zij niet meer ontheffingsplichtig zijn en niet afhankelijk zijn van een gedragscode Flora- en fauna. Voor deze soorten blijft wel altijd de Algemene zorgplicht (artikel 2) gelden.
- Het plangebied is potentieel geschikt als winterroestplaats voor vermoedelijk ransuil. Aanvullend onderzoek is nodig om de aan- of afwezigheid van ransuil in het plangebied te bepalen. Indien een winterroestplaats aanwezig is en negatieve effecten niet zijn te voorkomen dient ontheffing aangevraagd te worden voordat gestart wordt met de versturende

werkzaamheden (kap bomen, aanvoer materiaal in de winter).

- Het plangebied is potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels waarvan de nesten alleen in het broedseizoen beschermd zijn. Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van algemene vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door buiten het broedseizoen te werken (grootweg 15 maart – 1 september).
- Overige beschermde tabel 2 en 3 Flora- en faunawetsoorten te weten weekdieren, kreeftachtigen, dagvlinders, kevers en libellen worden in het plangebied niet verwacht. Geschikte habitats zijn afwezig of het plangebied ligt niet in het bekende verspreidingsgebied van betreffende soorten.

De samenvatting van de conclusies in tabelvorm is te vinden in Tabel 7.

6.1 *Effectcriteria per soort(groep)*

In deze paragraaf wordt – op uw verzoek – per soortgroep benoemd welke soorten potentieel of zeker in het plangebied aanwezig zijn, die bij aanwezigheid mogelijk invloed hebben op de werkzaamheden en welke aanvullende maatregelen bij aanwezigheid en negatieve effecten genomen moeten worden. In tabel 6 staan de onderzoeksperioden voor de betreffende soorten/soortgroepen weergegeven.

6.1.1 **Tabel 1 soorten**

- Groeiplaatsen van Tabel 1 soorten vaatplanten, te weten zwanenbloem en gewone dotterbloem kunnen door het ophogen van de kade en werkzaamheden aan de grondkeringsconstructie worden weggenomen.
- Aanvullend onderzoek is noodzakelijk. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient in de periode juni- augustus het plangebied eenmalig onderzocht te worden op het voorkomen van deze beschermde vaatplanten.
- Indien aanwezig dienen de groeiplaatsen door een deskundig ecooloog verplaatst te worden naar geschikt habitat buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- Het plangebied is potentieel geschikt voor Tabel 1-soorten grondgebonden zoogdieren en amfibieën. Negatieve effecten op individuen kunnen optreden door het ophogen van de kade, verwijderen grondkeringsconstructie en ander grondwerk.
- Voor tabel 1 soorten geldt altijd de algemene zorgplicht. Voorkom in dit geval zo veel mogelijk dat schade optreedt aan beschermde dieren (bv. door het dier in de periode van de

werkzaamheden de ruimte te geven om zich te verplaatsen tot buiten de werklocatie).

- Deze soorten zijn vrijgesteld van ontheffing, wel dient zorgvuldig te worden gehandeld ter invulling van Artikel 2 Flora- en faunawet.

6.1.2 Vleermuizen

- Negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende en gebouwbewonende vleermuizen en/of essentieel functioneel leefgebied van vleermuizen kunnen optreden door de kap van bomen.
- Aanvullend onderzoek is nodig om de aan- of afwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en/of essentieel functioneel leefgebied te bepalen.
- Indien vaste rust- en verblijfplaatsen en/of essentieel functioneel leefgebied aanwezig zijn en negatieve effecten niet zijn te voorkomen dient ontheffing aangevraagd te worden voordat gestart wordt met verstorende werkzaamheden (kappen bomen).

6.1.3 Vissen

6.1.3.1 *Kleine modderkruiper*

- Kleine modderkruiper is aanwezig. Negatieve effecten op individuen kunnen optreden door het verwijderen van de grondkeringsconstructie en het vervangen van de duiker.
- Gewerkt dient te worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode Flora- en fauna (Bijv. de Gedragscode Flora- en fauna van de Uni van Waterschappen).

6.1.3.2 *Paling*

- Het plangebied is geschikt voor paling. Negatieve effecten op individuen kunnen optreden door het verwijderen van de grondkeringsconstructie en het vervangen van de duiker.
- Gewerkt dient te worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode Flora- en fauna (Bijv. de Gedragscode Flora- en fauna van de Uni van Waterschappen).

6.1.3.3 *Bittervoorn*

- Het plangebied is geschikt voor bittervoorn. Negatieve effecten op individuen kunnen optreden door het verwijderen van de grondkeringsconstructie en het vervangen van de duiker.

- Aanvullend onderzoek is nodig om de aan- of afwezigheid van bittervoorn vast te stellen. Indien vaste rust- en verblijfplaatsen en/of essentieel functioneel leefgebied aanwezig is.
- Indien negatieve effecten niet zijn te voorkomen dient ontheffing aangevraagd te worden voordat gestart wordt met de versturende werkzaamheden (werkzaamheden aan de oever en waterbodems).

Vanaf 1 januari 2017 gaat de Wet Natuurbescherming van kracht. In deze nieuwe wet zijn de kleine modderkruiper, bittervoorn en paling niet meer wettelijk beschermd. Individuele provincies kunnen dit nog voor deze datum aanpassen naar eigen regelgeving. Voor werkzaamheden die na 1 januari 2017 worden uitgevoerd geldt voor deze soorten hoogstwaarschijnlijk dat zij niet meer ontheffingsplichtig zijn en niet afhankelijk zijn van een gedragscode Flora- en fauna. Voor deze soorten blijft wel altijd de Algemene zorgplicht (artikel 2) gelden.

6.1.4 Vogels

6.1.4.1 *Ransuil*

- Het plangebied is potentieel geschikt als winterroestplaats voor vermoedelijk ransuil. Negatieve effecten kunnen optreden in de vorm van verstoring en het wegnemen van vaste rust- en verblijfplaatsen door de kap van bomen.
- Aanvullend onderzoek is nodig om de aan- of afwezigheid van ransuil in het plangebied te bepalen.
- Indien een winterroestplaats aanwezig is en negatieve effecten niet zijn te voorkomen dient ontheffing aangevraagd te worden voordat gestart wordt met de versturende werkzaamheden (kap bomen, aanvoer materiaal in de winter).

6.1.4.2 *Niet jaarrond beschermd en algemene broedvogels*

- Het plangebied is potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels waarvan de nesten alleen in het broedseizoen beschermd zijn. Negatieve effecten kunnen optreden in de vorm van verstoring en het wegnemen van nesten door de kap van bomen.
- Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van algemene vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door buiten het broedseizoen te werken (grofweg 15 maart – 1 september).

Soortgroep	Onderzoeksperiode											
	Januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december
Vaatplanten												
Zoogdieren – vleermuizen												
Bittervoorn												
Ransuil												

Tabel 6 Onderzoekskalender per soortgroep gericht aanvullend onderzoek.

Soortgroep	Soort	Aan-/afwezig	Schadelijke effecten	Aanvullend onderzoek	Ontheffing
Vaatplanten (Tabel 1)	dotterbloem, zwanenbloem	Potentieel geschikt	Mogelijk	Ja	Nee, zorgvuldig werken
Vaatplanten (Tabel 2, 3)	N.V.T	Afwezig	Nee	Nee	Nee
Zoogdieren – vleermuizen	Diverse soorten	Potentieel geschikt	Mogelijk	Ja	Mogelijk
Zoogdieren – grondgebonden (Tabel 1)	egel, mol, diverse muizen	Potentieel geschikt	Mogelijk	Nee	Nee, zorgvuldig werken
Amfibieën (Tabel 1)	bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander	Potentieel geschikt	Mogelijk	Nee	Nee, zorgvuldig werken
Vissen (Tabel 2)	kleine modderkruiper	Aanwezig	Mogelijk	Nee	Nee, werken conform goedgekeurde gedragscode/ecologisch werkprotocol
Vissen (Tabel 2)	paling	Potentieel geschikt	Mogelijk	Nee	Nee, werken conform goedgekeurde gedragscode/ecologisch werkprotocol
Vissen (Tabel 3)	bittervoorn	Potentieel geschikt	Mogelijk	Ja	Mogelijk
Dagvlinders	N.V.T	Afwezig	Nee	Nee	Nee
Libellen	N.V.T	Afwezig	Nee	Nee	Nee
Vogels (categorie 1- 4)	ransuil	Potentieel geschikt	Mogelijk	Ja	Mogelijk
Vogels – categorie 5	diverse soorten	Potentieel geschikt	Mogelijk	Nee	Nee, indien maatregelen worden getroffen
Vogels – algemeen	diverse soorten	Aanwezig	Mogelijk	Nee	Nee, indien maatregelen worden getroffen
Kevers	N.V.T	Afwezig	Nee	Nee	Nee
Kreeftachtigen	N.V.T	Afwezig	Nee	Nee	Nee
Weekdieren	N.V.T	Afwezig	Nee	Nee	Nee

Gebied	Afstand		Ingrep verstorend	Aanvullend onderzoek	Vergunningplicht
Natura 2000	5,6 kilometer		Nee	Nee	Nee
Beschermd Natuurmonument	1, 3 km		Nee	Nee	Nee
NNN	1,3 km		Nee	Nee	Nee
Weidevogelgebied	0,1 km		Nee	Nee	Nee

Tabel 7: Conclusies

7 Geraadpleegde bronnen

7.1 *literatuur*

Anon., 2012. Visie op Zuid-Holland. Provinciale Structuurvisie. Totale tekst. Bijgewerkt tot en met Actualisering 2012. Gedeputeerde Staten 27 november 2012. Den Haag.

Veer, R. van 't , H. Sierdsema, K. Musters, N. Groen & W. Teunissen, 2007. Veranderingen en trends van weidevogels op landschapsschaal. LNV kenmerk TRCDKE/2007/1125. z.p.

Waterschap Rivierenland, Programma van eisen Ingenieursdiensten Regionale kadeversterking Giessen - Noordeloos

7.2 *Internet*

BAG-Viewer

<http://bagviewer.pdok.nl/>

Natuurnetwerk Nederland en Belangrijk Weidevogelgebied

<http://pzh.b3p.nl/viewer/app/EHS>

Natura-2000

http://pzh.b3p.nl/viewer/app/Natura_2000

Bijlage 1 Toelichting Flora- en faunawet

Bron: <http://mijn.rvo.nl>

Soortenbescherming door Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Ongeveer 500 van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen vallen onder de bescherming van deze wet. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Flora- en faunawet een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan. U heeft dan een ontheffing of vrijstelling nodig.

Voor wie

De Flora- en faunawet geldt voor iedereen in Nederland.

Wat is verboden

Gaat u bouwen, slopen, dempen, saneren, aanleggen of andere activiteiten voor ruimtelijke ontwikkeling uitvoeren? Dan moet u zich eerst afvragen of er beschermde inheemse soorten aanwezig zijn. Dan is de kans groot dat u te maken krijgt met onderstaande verboden. Het is verboden:

Beschermde inheemse plantensoorten:

- te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enig andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Beschermde inheemse diersoorten:

- te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- opzettelijk te verontrusten.

Van beschermde inheemse diersoorten:

- de nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- de eieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Welke soorten zijn beschermd

Er is veel informatie over soorten beschikbaar op internet. Hieronder staat een opsomming van informatie die u nodig heeft. U bepaalt zelf of u wel of niet met een beschermde soort te maken heeft.

- Soortendatabase
In deze database staat informatie over soorten die in Nederland in het wild voorkomen en op welke manier ze worden beschermd.
- Soortenregister
Deze database geeft inhoudelijke informatie over Nederlandse planten- en diersoorten. Bij elke soort staat een uitgebreide beschrijving van onder meer verspreiding, biotoop en levenswijze.
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)
In deze databank vindt u informatie over waar Nederlandse planten- en diersoorten voorkomen. Deze is beschikbaar voor bedrijven en overheden. U kunt zich hiervoor aanmelden op de website van de Gegevensautoriteit natuur.

Zorgplicht flora en fauna

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat u nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moet voorkomen. De zorgplicht geldt voor iedereen en voor alle planten en dieren, beschermd of niet. Bij beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Wet- en regelgeving

Om de in het wild levende planten- en diersoorten te beschermen is de Flora en faunawet gemaakt. In de wet zijn een aantal verboden opgenomen. Van deze verboden kan alleen onder voorwaarden worden afgeweken. Hiervoor is vrijstelling of ontheffing mogelijk. Het verschilt wel per activiteit, verbodsbepaling of soort.

Verschil vrijstelling en ontheffing

Een vrijstelling is een uitzondering op een verbod. Deze geldt voor iedereen die aan de voorwaarden van de vrijstelling voldoet. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Kaderwet

De Flora- en faunawet is een 'kaderwet'. In de wet staan alleen algemene principes en

verantwoordelijkheden. De details zijn geregeld in een groot aantal algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen. Sommige bepalingen uit de Flora- en faunawet komen voort uit afspraken over biodiversiteit die op internationaal en Europees niveau zijn gemaakt. Zoals:

- Vogelrichtlijn > Europese richtlijn voor het behoud van de vogelstand.
- Habitatrichtlijn > Europese richtlijn voor de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.

De bepalingen over soortenbescherming die in deze richtlijnen staan, zijn opgenomen in de Flora- en faunawet. Ook bepalingen van het CITES-verdrag staan in de Flora- en faunawet. Voor meer informatie hierover gaat u naar CITES.

Waar vindt u de wet- en regelgeving

Alle wet- en regelgeving rond de Flora- en faunawet is te vinden op Overheid.nl. Bij 'Wettechnische informatie' vindt u ook alle actuele informatie over afgeleide regelgeving en wijzigingen van de Flora- en faunawet.

Tabellen soorten Flora- en faunawet

In 3 tabellen staan alle beschermde soorten van de Flora- en faunawet (Ffwet). De tabellen zijn aan de ene kant aan de orde bij ontheffingverlening voor artikel 75 en aan de andere kant bij vrijstellingen in het kader van het Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen (AMvB artikel 75).

Vogelsoorten zijn in deze tabellen niet apart opgenomen, omdat het een erg lange lijst is. Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd (behalve exoten). In de toelichting bij de tabellen staat aangegeven welk regime toepasselijk is voor vogelsoorten.

Toelichting tabel I

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen

afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).

Toelichting tabel II

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3)

Toelichting tabel III

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de Ffwet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.
- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig.
- Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik en voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling is het niet mogelijk voor artikel 10 voor de soorten in tabel 3 een ontheffing te krijgen.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig.
- Een ontheffingsaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zgn.

uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn).

- De uitgebreide toets voor ontheffingsverlening geldt ook voor alle vogelsoorten.

Bijlage 2 Toelichting Natuurbeschermingswet 1998

Bron: <http://www.rvo.nl>

Natuurbeschermingswet 1998

In de Natuurbeschermingswet is de bescherming van specifieke gebieden geregeld. De bepalingen uit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt. De volgende gebieden zijn aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden).
- Beschermden Natuurmonumenten.
- Wetlands.

Kijk voor meer informatie over de Natuurbeschermingswet op de site van de rijksoverheid.

Agrarische bedrijven en de natuurbeschermingswet

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur is een Natuurbeschermingswetvergunning nodig. Dit geldt ook voor veehouderijbedrijven vanwege hun ammoniakuitstoot (stikstofdepositie). Veehouders die een nieuw bedrijf vestigen of hun bedrijf uitbreiden, kunnen een Natuurbeschermingswetvergunning nodig hebben, naast bijvoorbeeld een Milieuvergunning van de gemeente. De provincie verleent deze vergunningen.

Bijlage 3 Toelichting Natuurnetwerk Nederland

Bron: <http://www.rijksoverheid.nl/>

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In de wet heet dit de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Welke natuurgebieden vallen onder het Natuurnetwerk Nederland?

In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Verantwoordelijkheid Natuurnetwerk Nederland

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland. Tot die tijd was de Rijksoverheid hiervoor verantwoordelijk.

Pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN)

Het Natuurnetwerk Nederland moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen.

Niet alle ontwikkelingen verboden

De bescherming van het NNN betekent niet dat bijvoorbeeld woningbouw en bedrijvigheid altijd verboden zijn. Ontwikkelingen zijn onder bepaalde voorwaarden mogelijk. Het Rijk en de provincies hebben hiervoor samen met gemeenten en maatschappelijke organisaties, spelregels opgesteld. In het

NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Ruimtelijke ingrepen zijn niet toegestaan, tenzij er geen alternatieven zijn. Ook moeten de ontwikkelingen een groot openbaar belang hebben. De schadelijke effecten van de activiteit op de natuur moeten bovendien worden gecompenseerd. Ook hierover zijn in de spelregels afspraken gemaakt.

Bijlage 4 Foto-impressie plangebied

Zuidelijk deel van het plangebied (Priveterrein). Te zien is de betonnen grondkeringsconstructie en de in het plangebied gelegen houten schuur

Noordelijk deel van het plangebied met pad op de dijkkruijn. Rechts: de rivier de Giessen. Links: knotwilg met gaten en scheuren in de stam

In de Giessen aangetroffen kleine modderkruipers

Één van de in het plangebied aangetroffen braakballen

Overgang van de oever van de Giessen met oeverbeplanting naar betonnen grondkeringsconstructie

Grasland met grazende koeien in het westelijk deel van het plangebied. Op de voorgrond één van de afwateringsslootjes

